

Rádce rodičům dětí přecházejících

Z MATEŘSKÉ ŠKOLKY DO ŠKOLY

Vážené dámy a vážení pánové!

Milí rodiče!

U nás v Dolním Rakousku se snažíme poskytnout dětem co největší oporu a optimální příspěvek pro jejich dobrý start do života. Že si počínáme správně a předvídavě se projevuje obzvláště v oblasti vzdělávání. V našich mateřských školách máme k dispozici zařízení, jimž podobná někde teprve hledají, ať už jde o infrastrukturu těchto vzdělávacích institucí nebo rozmanité nabídky možností vzdělávání. V oblasti školství je Dolní Rakousko se svým Modelem pro střední školy v Dolním Rakousku „předjezdcem“ pro celou spolkovou oblast.

Naším vzdělávacím zařízením je jedno společné: nabízí mnohostranné možnosti, které lze využít pro rozvoj individuálního potenciálu Vašeho dítěte. Přitom dbají na to, aby dětem učení přinášelo radost a aby je bavilo objevovat novoty. Prioritou je rovněž učlenění sociálních kompetencí.

Přechod z mateřské školky do školy s sebou přináší nové vývojové úkoly a výzvy pro děti i jejich rodiče – tady je potřebná vzájemná součinnost. Vy jako rodiče budete vzdělávací kariéru Vašeho dítěte, jeho přístup a vztah k učení, trvale ovlivňovat.

My Vás chceme co nejlépe podpořit ve Vaší snaze o dobrou přípravu Vašeho dítěte do školy. Expertky a experti z mateřských a základních škol pro Vás společně vypracovali tuto brožuru, která Vás na této cestě má doprovázet.

Před Vámi ležící „Rádce rodičům dětí přecházejícím z mateřské školky do školy“ Vám nabízí rozsáhlé informace, týkající se období před nástupem do školy. Přináší Vám přehled o zkušenostech a přístupu pedagogů mateřských a základních škol k předškolákům. V dodatku pak naleznete kontaktní adresy a odkazy na příslušnou literaturu.

Přeji Vám, vážení rodiče, aby se na Vašem dítěti i na Vás pozitivně projevilo Vaše snažení o jeho harmonický přestup z mateřské školky do školy.

Vašemu dítěti pak přeji, aby si z posledního roku stráveného v mateřské školce přineslo mnoho energie a radosti pro úspěšné odstartování školní docházky.

Dr. Erwin Pröll
vrchní zemský rada

Milí rodiče!

Mateřská škola je důležité vzdělávací zařízení pro všechny 2,5leté až 6ti leté děti,jež Vám napomáhá při výchově a péči o Vaše dítě.Ze své pozice kompetentní zemské radové příkládám zvláštní význam tomu,aby se rodiny,které svěří své děti do rukou pedagogů a pedagožek,mohly spolehnout na jejich zodpovědný a láskyplný přístup.

Největší důraz je samozřejmě kladen na kvalitu pedagogické práce a individuální péči o naše malé i ty nejmenší,neboť děti by měly být přiměřeně svému talentu,dovednostem a schopnostem optimálně podporovány.

Vaše dítě má před sebou náročnou cestu,na které ho budou společně s Vámi jako rodiči doprovázet i pedagogové a pedagožky z mateřské školky.Pro Vaše dítě to bude cesta plná změn.A právě v těchto chvílích je důležitá úzká spolupráce a stejný pohled na věc,které Vašemu dítěti dodají pocit jistoty a bezpečí.

Ve fázi přechodu Vašeho dítěte z mateřské školky do školy jste pro ně Vy jako rodiče největší opora.

Chtěla bych Vám vyjádřit svoji naději,že se Vám podaří pozitivně zvládnout tuto, pro Vašeho syna nebo Vaši dceru, významnou situaci.Společná příprava na školu a radostné očekávání nových poznatků může start Vašeho dítěte do školy velice ulehčit.

V této brožuře naleznete mnoho hodnotných rad a podnětů,kterých můžete využít k podněcování potenciálů Vašeho dítěte.Má Vám pomoci co nejlépe a kompetentně připravit Vaše dítě na školní docházku.

Při této příležitosti Vám chci poděkovat za Vaše snažení a láskyplnou podporu Vašeho dítěte při rozvíjení jeho talentu a popřát mu šťastné období plné nových objevů a poznatků.

Mag.Barbara Schwarz
zemská radová pro oblast rodinnou,sociální a pracovní

OBSAH

Jak společně zvládnout přechod dítěte z MŠ do školy	6
Pohovory zaměřené na přechod dítěte z MŠ do školy (tzv.Übergangsgespräche) . . .	9
Období před nástupem do školy	10
Vzdělávací plán v MŠ Dolního Rakouska	12
Význam hry	14
Vzdělávací oblast – emoce a sociální vztahy	16

Vzdělávací oblast – etika,náboženství a společnost	18
Vzdělávací oblast – řeč a komunikace	20
Vzdělávací oblast – pohyb a zdraví	24
Vzdělávací oblast – estetika a vzhled	26
Vzdělávací oblast – příroda a technika	28
Dotazy na mateřskou školu	32
Dotazy na školu	33
Použitá literatura	34
Doporučená literatura pro rodiče	35

JAK SPOLEČNĚ ZVLÁDNOUT PŘECHOD DÍTĚTE Z MŠ DO ŠKOLY

„NA CESTĚ Z MATEŘSKÉ ŠKOLKY DO ŠKOLY POZNAT HODNĚ NOVÉHO“

Když si vzpomenete na své první dny ve škole,možná zase pocítíte tu hrdost,že jste konečně školákem nebo napjaté očekávání,jaká asi bude Vaše nová paní učitelka.S obdobnými pocity se vyrovnává i Váš budoucí prváček.

U většiny dětí převažuje radost a zvědavost.Avšak toto období velkých změn s sebou přináší také negativní pocity,nejistotu a obavy,jak v této nové situaci obstojí.**Přechod dítěte z mateřské školy do základní předpokládá zvládnutí mnoha úkolů, které jsou ukazateli celkového vývoje dítěte:**

- odloučení od některých dětí a dospělých z mateřské školy.
- hledání nových vztahů s dětmi a dospělými ve škole
- splnění konkrétních očekávání kladených na předškoláky
- zvyknout si na nové prostory a průběh dne ve škole
- naučit se číst,psát a počítat

Zvládnutí těchto úkolů je pro každé dítě a jeho rodinu výzva,jejíž překonání dítě psychicky posiluje a podněcuje ho k další činnosti.

V každé významné životní situaci získává Vaše dítě nové a nové poznatky,kupříkladu při nástupu do mateřské školy nebo narození sourozence.Kontaktem s nimi se posiluje jeho schopnost vyrovnávat se s dalšími nastalými změnami.Podporujte své dítě a důvěřujte tomu,že jeho přechod z mateřské a zařazení do základní školy bude mít hladký průběh.

Dbejte na to, jak se sami vyjadřujete na adresu školy. Řčení jako „teď ti teprve začne život!“ nebo „počkej ve škole!“ mají negativní vliv a vyvolávají pocit nejistoty a nátlaku.

Váš pozitivní postoj jako rodiče vůči škole a školní výuce se přenáší na dítě. Vyjděte škole vstříc a odstartujte tuto životní etapu Vašeho dítěte s radostí, zdravým očekáváním a optimismem.

6

ČÍM PODPORÍTE SVÉ DÍTĚ

-Pomáhejte svému dítěti při rozvíjení jeho osobnosti

V každé rodině se najdou rozličné způsoby, jak lze podporovat celkový rozvoj dítěte a jeho postoj k povinnostem spojených se školou. Vhodné náměty a nápady naleznete i v této brožuře.

-Připravte je na docházku do školy

Pravidelně docházejte do mateřské školky, nacvičujte samostatné oblékání a svlékání, zadávejte mu menší úkoly odpovídající jeho věku, trvejte na plnění jeho konkrétních povinností, projděte si častěji trasu ke škole, dopřejte mu vybrat si školní tašku, společně mu připravte jeho pracovní stůl, pravidelně ho ukládejte k spánku a také buďte.

-Neznámé udělejte známým

Podporujte kooperaci mezi mateřskou školkou a školou. Hovořte s dítětem o blížícím se začátku školního roku, snažte se mu zodpovědět jeho dotazy - v tom Vám mohou být nápomocny příslušné obrázkové knížky. Využijte příležitosti navštívit školu a zúčastnit se na akcích školou pořádaných, aby se Vaše dítě co nejintenzivněji seznámilo se „školním světem“.

CO ŘÍKAJÍ DĚTI Z MATEŘSKÉ ŠKOLY

Ve školce jsem se naučil(a):

„Hezky kreslit, stavět a šplhat.“ (Kerstin, 6 let)

„Že už hodně umím.“ (Julia, 6 let)

„Naslouchat, když mluví druhý.“ (Fabian, 6 let)

„Trpělivosti.“ (Milena, 6 let)

Ve škole se chci naučit:

„Vyrábět a počítat.“ (Max, 6 let)

„Všechno co ještě neumím.“ (Kerstin, 6 let)

Od školy si přeji:

- „Pěkné vysvědčení.“ (Jakob,6 let)
- „Abych do školy chodila ráda.“ (Perdita,6 let)
- „Najít si tam nové kamarády.“ (Julia,6 let)

7

POSLEDNÍ ROK VE ŠKOLCE

Vzdělávací proces v mateřské škole začíná prvním dnem nástupu dítěte do školky a tím i jeho příprava na pozdější přechod do školy. Poslední rok v mateřské školce je nejvýznamnější svým zaměřením na speciální přípravu předškoláků..

POSLEDNÍ ROK V MŠ JE POVINNÝ!

Aby byl vzdělávací proces dostupný všem dětem předškolního věku a tím se zvýšila šance zvládnout školní nároky, je docházka do mateřské školy poslední rok před nástupem do školy **povinná**. V praxi to znamená, že dítě musí navštěvovat jednu konkrétní školku minimálně **16 hodin v týdnu**, z toho alespoň 4 dny v čase určeném na vzdělávání dětí (od 8 – do 12hodin).

AKTIVITY V POSLEDNÍM ROCE V MŠ

- speciální vzdělávání předškoláků
- aktivity ze strany pedagogů jsou zaměřeny na potřeby předškolních dětí nebo jejich rodičů (např. povídání si s dětmi na téma škola, pohovory s rodiči, rodičovské schůzky, kooperace se školou)
- pohovory mezi rodiči a pedagogy v případě, kdy to vyžaduje naléhavá situace

Návštěva dětí MŠ ve škole v rámci projektu o vzájemné spolupráci

8

POHOVORY V NALÉHAVÝCH SITUACÍCH

U většiny dětí proběhne přechod z mateřské do základní školy bezproblémově.

Někdy se ale vyskytnou situace, kdy vývoj dítěte neodpovídá nárokům školy a vyvstanou otázky, jak takovýto případ řešit. Řešením může být pohovor, při kterém se dozvíte odpovědi

na Vaše otázky, jaké možnosti nabízí škola.

KDO SE TAKOVÉHO POHOVORU ÚČASTNÍ?

Účastní se ho rodiče a odpovědní zástupci školy a školky, popř. osoby, které o dítě pečují.

JAK DOSÁHNOUT KONÁNÍ TAKOVÉHO POHOVORU?

Pokud máte o takovýto pohovor zájem, obraťte se s důvěrou na vedoucí mateřské školky, která se postará o další kroky a zajistí jeho konání.

Pokud vychází iniciativa ze strany vzdělávací instituce (tz. MŠ nebo školy), osloví Vás jako rodiče kompetentní pedagožka. Pokud k schůzce dáte svolení, dohodnete si vyhovující termín jejího konání.

SPOLEČNĚ PLÁNOVAT START DO ŠKOLY

CO JE OBSAHEM TAKOVÉHO POHOVORU?

-diskuze o vývojovém stádiu dítěte, v čem je jeho síla, kde potřebuje pomoc a podporu, čeho je třeba, aby zvládlo učební látku

-informace a pomoc při rozhodování v souvislosti s nástupem do školy

-pokud je žádoucí podpurná nebo jiná speciální péče o dítě, tuto společně prohodit a naplánovat

9

OBDOBÍ PŘED NÁSTUPEM DO ŠKOLY

**První krok:
zápis do školy**

**POZITIVNÍ
START PRO
VŠECHNY DĚTI**

Jestliže Vaše dítě dovršilo do 31. srpna 6ti let, stává se tím školou povinným a to od 1. září toho roku.

Každé takové dítě je školou automaticky přijato a a je mu věnována odborná péče odpovídající jeho potřebám a talentu. Zápis dětí do 1. třídy probíhá většinou v budově školy, která přísluší místu Vašeho bydliště. Jakou dokumentaci k zápisu potřebujete a konkrétní datum jeho konání se dozvíte přímo ve škole nebo na obecním úřadu.

Důležité je, aby se Vaše dítě zápisu osobně zúčastnilo. Kromě

formálního zapsání do školy
jde při této příležitosti také o první vzájemné seznámení, při kterém má pedagog možnost dítě poprvé ohodnotit a snad i odhadnout, jak zvládne školní nároky.

V prvních týdnech školní docházky by mělo mít Vaše dítě dostatek příležitostí a času, seznámit se s ostatními spolužáky a pedagogy, prohlédnout si prostory školní budovy a zvyknout si na školní řád a rozvrh.

ZAČÁTEK ŠKOLY

Úspěšný start může pozitivně ovlivnit vztah Vašeho dítěte ke škole a školním povinnostem.

10

Každé dítě je jiné ve svém přístupu ke školním povinnostem, učebním tempu nebo schopnosti komunikovat – významnou roli zde hraje jeho samostatnost. Také jejich záliby a zájmy se liší, každé z nich se může podělit o jiné zkušenosti a poznatky.

Učitelka či učitel se orientují podle individuálních předpokladů dětí a přizpůsobují jim výuku. Ta se pozvolna odklání od jednoduchých forem výuky a hraní a převádí děti na jiné učební postupy.

Děti navštěvují základní školu 4 roky. Absolvují 2 základní stupně, 1. stupeň je 1. a 2. třída, 2. stupeň 3. a 4. třída. Školní systém v Dolním Rakousku ale nabízí dětem, které sice navštěvují 1. stupeň, ale mají problémy se zvládnutím látky, časový prostor tří let na jeho zdárné ukončení.

Zohledňují se i ty děti, pro které se školní nároky ukáží příliš vysoké. I v průběhu roku mohou být přeřazeny na tzv. předškolní stupeň.

Předškolní stupeň je pokládán za součást základního stupně 1 a může vzniknout jako

- samostatná třída
- klasická třída, ve které se vyskutuje jeden nebo více přeřazených žáků

Docházka na předškolní stupeň se započítává do povinné školní docházky.

Přeřazování žáků je možné během celého školního roku. Předchází se tím jejich přetěžování nebo naopak nedocnění.

VZDĚLÁVACÍ PLÁN PRO MATEŘSKÉ ŠKOLY V DOLNÍM RAKOUSKU

MATEŘSKÁ ŠKOLA- MÍSTO,KDE SI HRAJEME,UČÍME SE A CÍTÍME SE DOBŘE

V raném dětství jsou položeny základní kameny pro naše vzdělávání a učení. Mateřská škola hraje na této cestě za poznáním důležitou roli.

VZDĚLÁVACÍ PLÁN

- představuje způsob, jakým lze děti podněcovat k činnosti a podporovat jejich správný vývoj
- je podkladem pro odbornou pedagogickou práci s dětmi
- seznamuje se vzdělávacími procesy v mateřských školách
- obsahuje pedagogické a metodické podněty
- tvoří spojení mezi mateřskou a základní školou

Na následujících stránkách si můžete přečíst obsah vzdělávacího plánu, popis jeho jednotlivých oblastí a využít konkrétních příkladů a námětů k podpoření celkového rozvoje vlastního dítěte.

Vzdělávací oblast emoce a sociální vztahy	str.16
Vzdělávací oblast etika,náboženství a společnost	str.18
Vzdělávací oblast řeč a komunikace	str.20
Vzdělávací oblast pohyb a zdraví	str.24
Vzdělávací oblast estetika a vzhled	str.26
Vzdělávací oblast příroda a technika	str.28

VÝZNAM HRY

Hraní patří k nejčastější dětské činnosti. Vědci propočítali, že si děti do 6ti let svého věku „prohrají“ přibližně 15 000 hodin, t.j. 7-8 hodin denně.

Hraní děti nejenom baví, je to zároveň i správná cesta k tomu, aby bylo schopno

- osvojit si různé dovednosti a rozvinout vlastní schopnosti
- vnímat a rozlišovat rozdílné situace podle citu
- překonávat konflikty
- trénovat trpělivost, koncentraci, naučit se kladnému pracovnímu postoji
- rozvíjet sociální cítění (naslouchat, dodržet slib)
- podnětně reagovat
- zlepšovat motorické schopnosti a koordinaci
- reagovat na odlišné způsoby chování
- chápat abstraktní

Hrou děti získávají zásadní zkušenosti ,kterých využívají ve školních lavicích.

K tomu dva konkrétní příklady: hrou s pískem a vodou děti sbírají

zkušenosti ve vztahu množství a hmota. Toto poznání jim může v budoucnu ulehčit řešení matematických úkolů.
Při hře s míčem se učí koordinaci očí a pohybu rukou, což tvoří důležitý základ pro psaní a čtení.

Prožijte se svým dítětem pestré chvíle při hraní, převtělte se do jiné, třeba pohádkové role, hrejte si s figurkami, postavte věž, vyskládejte obrázek z kamínků, zahrejte si karetní nebo stolní hry, zpívejte, tancujte, vymýšlejte rýmováčky, atd.

HRANÍ JE UČENÍ

14

POZNATKY VYUŽÍVANÉ V MŠ

Hry bez pravidel, hry podle pravidel

- hry určené k poznávání a objevování
- hry tvořivé a hudební
- hry konstruktivní, stavebnice
- hry strategické
- hry na procvičování zručnosti a šikovnosti
- hry pohybové
- prstohry, loutky
- divadlo
- hry vhodné k vydovádění, hry na uklidnění
- rýmováčky, hádanky, říkanky, obrázkové knihy
- společenské hry
- stolní hry, hry podle pravidel

ČÍM PODPORÍTE VAŠE DÍTĚ DOMA

- dopřejte Vašemu dítěti dostatek času na hraní, aby se jeho hraním nabyté zkušenosti mohly nadále vyvíjet a prohlubovat
- nerušte jej a nechte ho dohrát, když je právě pohrouženo do hry
- umožněte mu kontakt s jinými dětmi - hrou s nimi se naučí sociálnímu chování a vystupování
- podporujte jeho touhu po poznání, nabídněte mu příležitost zkoušet, hledat, objevovat, sbírat, třídit

VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLE

- Hrou získané schopnosti a dovednosti jsou základem pro
- osvojení elementárních kulturních technik (čtení, psaní, počítání)
  - posílení kladného vztahu ke studiu, samostatné učení

-odpovídající postoj ke školním povinnostem v souvislosti s jeho schopností komunikace, koncentrace, výdrž, přesnost, pečlivost, ohleduplnost a ochota pomoci
-rozvoj sociálního jednání (spolupráce, dodržování pravidel a norem)

15

VZDĚLÁVACÍ OBLAST EMOCE A SOCIÁLNÍ VZTAHY

CO DĚTI POSILUJE

Profesor neurobiologie Dr. Gerald Hüther tvrdí: **“Každé dítě potřebuje tři základní věci – úkoly, na kterých by rostlo, vzory, podle nichž by se orientovalo a společnost, ve které by se cítilo začleněno.”**

Rodina je pro dítě společenství, které mu dává pocit jistoty a bezpečí, ve kterém nachází své vzory a které ho pobízí k překonávání životních překážek.

Aby se děti mohly všestranně vyvíjet, potřebují dostatek příležitostí vyzkoušet si něco nového, samostatně jednat, ale také pocítit, co mohou svým chováním způsobit a nést případné následky.

Samostatně prostřít stůl, zatlouct hřebík nebo bez pomoci přijít na to, proč ten zvonek na jízdním kole už nezvoní, posiluje v dětech pocit hrdosti a sebevědomí.

Skutečnost, že dokáží něco uvést do pohybu, že něco znamenají, že jsou hodnotnými členy společnosti, jim dodávají pocit sebejistoty.

Vyrovnané děti berou životní výzvy jako šanci bojovat a zvítězit. Pro takové je i přechod z mateřské do základní školy lehčí.

Mateřská škola nabízí dětem možnost zažít velkou společnost, vybudovat si rozličné vztahy mezi dětmi i dospělými a uzavírat přátelství. V MŠ děti denně nachází příležitost jednat podle pravidel, ale taky řešit konflikty. Učí se aktivně se zapojit ve skupině, prosadit se, podělit se s druhými o své nápady.

Tyto a obdobné skutečnosti, ať už ve vztahu k jednotlivci nebo společnému soužití s ostatními, tvoří důležitou bázi pro život a další studium ve škole.

16

POZNATKY VYUŽÍVANÉ V MŠ

Poznávat sám sebe

uvědomovat si vlastní klady, to, jak ovlivňuje moje chování a vystupování ostatní, nebát se převzít zodpovědnost

Společné soužití

užívat si soudržnost ve skupině, upevnit si v ní vlastní pozici, kladný vztah ke kamarádům, objevit společné zájmy, hrát společné a společenské hry, pořádat slavnosti, spolupracovat – např. společně osadit záhonek, uspořádat výstavku, vyrobit si obrázkovou knížku

Spolupráce, řešení konfliktu

dokázat se dohodnout, najít společné řešení v konfliktních situacích (obrázkové knihy, vyprávění, divadelní představení)

ČÍM PODPORÍTE VAŠE DÍTĚ DOMA

Rodinné vztahy

berte své dítě takové, jaké je, s jeho silnými i slabými stránkami, dejte mu najevo, že ho máte rádi, věříte mu a ono může věřit Vám

Věnovat čas a naslouchat, co říká

určete si časový plán, kdy si spolu budete hrát a povídat, společně stolovat, uléhat do postele

Dohodnout pravidla

stanovte si jasná pravidla a důsledně je dodržujte

Dopřát volnost

dopřejte Vašemu dítěti možnost samostatného rozhodování, zkoušet stále nové věci a odpusťte mu případné následky

Řešení konfliktu

i hádka může být poučením, dítě by mělo mít nárok na protest, hledejte a nalezněte kompromisy

VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLE

Podpora osobnosti dítěte

posilování sebevědomí a porozumění si s ostatními

Sociální vztahy

učit se vzájemným mezilidským vztahům, poskytování pomoci a podpory akceptování pravidel odvracet konflikty, příp. naučit se je nenásilně řešit

povznést se nad negativními předsudky a stanovisky, zaujmout vlastní názor, vnímání rozdílnosti pohlaví, kolektivní rozhovory, práce ve skupině, děti pomáhají dětem, otevírat společenská

VZDĚLÁVACÍ OBLAST ETIKA,NÁBOŽENSTVÍ A SPOLEČNOST

„Bylo to spravedlivé?“ „Kdo je to Bůh a už ho někdy někdo viděl?“ Děti si vysvětlují základní životní otázky po svém – při hledání odpovědi na ně potřebují příklad a doprovod dospělých, kteří načerpali dostatek zkušeností a vědomostí, které jim mohou předat.

Můj názor platí

Pro děti je důležité vědět, že smí své názory, myšlenky a nápady svobodně projevit a že tyto budou akceptovány, jak doma, tak i ve školce nebo ve škole.

Co je pro mě důležité

V každé rodině platí určitá pravidla, která jsou jejími členy dodržována. Může se stát, že v mateřské škole dítě pozná jiný systém hodnot, což je pro něho přínosem. Pokud se dítě ztotožňuje s domácím systémem, lehčeji se vyrovnává s novými hodnotami a normami. Na takové úrovni se rozvíjí základní etické cítění.

Každý z nás má stejnou cenu

Děti jsou pozorní a přesní pozorovatelé, vždy citelně vnímají chování k lidem, kteří jsou nějak „jiní“. V mateřských školách se klade důraz na to, aby byl každý jednotlivec pokládán za nedílnou součást kolektivu, i přes svoje odlišnosti. Dítě tak získá pocit sounáležitosti a posílí se jeho pocit bezpečí, jistoty a důvěry.

Mnohotvárnost jako obohacení

Mateřská škola je místo, kde se setkávají lidé z různých koutů světa, kteří se hlásí k odlišným kulturám a náboženství. Děti tak mají možnost všestranného poznání, což jim v budoucnu bude ulehčovat vzájemné soužití a respektování odlišných názorů.

DĚTI SI DĚLAJÍ STAROSTI O SVĚT

18

POZNATKY VYUŽÍVANÉ V MŠ

- rozvíjení základního životního postoje, že jsou si všichni lidé rovni, brát mnohotvárnost jako obohacení (obrázkové knihy, příběhy, působení dospělého jako vzoru)
- seznámení s demokratickým postojem a způsobem chování (rozpočítávání, hlasování, sdělit vlastní

názor, přinést nové podněty a nápady)
-aktivně se podílet na společném rozhodování(najít dohody, převzít zodpovědnost)
-zúčastnit se náboženských oslav, naslouchat vyprávění o jiném náboženství
-vstřebávání poznatků ohledně jiných kultur(knihy, písně v různých jazycích, tradice, způsob stravování, odívání)

ČÍM PODPORÍTE VAŠE DÍTĚ DOMA

-dejte svému dítěti možnost vlastního rozhodování(přiměřeně věku)-co a kolik chce sníst, co si obleče, kterého kamaráda si pozve, kam se vydáte na výlet
-nechte Vaše dítě sklídit talíř, zalít květiny, nakrmit kočku, poskládat hračky - převzetí drobných úkolů a povinností posiluje jeho pocit sebevědomí a zodpovědnosti
-zajímejte se o jeho názor, např. co se ti líbilo a nelíbilo, co bychom mohli udělat jinak?
-mluvte s ním otevřeně o tom, co je pro Vás důležité, uvědomte si, že Vy jako rodiče jste pro své dítě vzorem a příkladem, který bude chtít následovat

VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLE

-rozvíjení nových znalostí, schopností a postojů, které mají zásadní vliv na demokratické a smířlivé soužití
-tolerance a akceptance, způsob jednání
-dodržování pravidel, jak v učení, tak při zábavě
-soudržnost kolektivu, provádět společně kolektivní práce
-dodržovat zásady slušného chování (vzájemná pomoc, naslouchání druhému, ohleduplnost)
-začlenění do školní společnosti

19

VZDĚLÁVACÍ OBLAST ŘEČ A KOMUNIKACE

Osvojení řeči a schopnosti mluvit je komplexní proces, kterým děti prochází obdivuhodným tempem. V prvních šesti letech života nasbírají slovní zásobu až 24 000 slov, ze kterých běžně používají asi 5 000.

Jak se děti naučí mluvit?

V prvních letech jeho života jsou mu při utváření slovní zásoby vzorem rodiče a sourozenci. Každodenním povídáním a hraním si dítě utváří v mozku struktury a spojení, která jsou rozhodující

při rozvíjení řeči a pozdější studium ve škole.

Rozvoj řeči hraje v MŠ zásadní roli

Pedagožky v mateřských školách cíleně napomáhají rozšiřování slovní zásoby a vyjadřovacích schopností. K tomu využívají řadu možností: povídání si s dětmi, vyprávění příběhů a pohádek, písničky, básničky, rýmovačky, společné hraní, stolování, cvičení. K „náviku“ řeči se dá využít každé situace – i řešení konfliktů nebo vyjednávání pravidel k tomu může posloužit.

Vícejazyčnost jako vzácné jmění

Ve chvíli, kdy dítě zjistí, že lze stejný předmět pojmenovat v různých jazycích, probudí se jeho zvědavost a touha poznávat jiné cizí řeči.

Pro děti, které vyrůstají ve dvoj nebo vícejazyčné rodině je důležité, aby s ním rodič mluvil tím jazykem, který ovládá nejlépe. Tím bývá ve většině případů jeho jazyk mateřský. Tak získá dítě pevný základ na kterém může stavět a který mu ulehčí učít se další cizí řeči, třeba němčině. Aby se Vaše dítě mohlo kvalitně vzdělávat, navazovat přátelství a cítilo se dobře v prostředí, které ho obklopuje je nutné, aby dobře umělo německy.

Pedagožky v mateřských školách ve spolupráci s interkulturelními pracovníci (IKM) různých národností cíleně podporují Vaše dítě při osvojování mateřského, německého nebo jiného cizího jazyka.

Němčině se děti učí formou hry a povídáním s ostatními pod nenásilným a nenápadným vedením zkušených pedagogických pracovníků.

Hraním se naučit cizí jazyk

Možnost naučit se při hře cizí jazyk tvoří plnohodnotný základ pro osvojování dalších cizích jazyků.

ŘEČ JE KLÍČ KE
KOMUNIKACI A VZDĚLÁNÍ

20

POZNATKY VYUŽÍVANÉ V MŠ

Podpora verbálního projevu během dne

-vytvořit prostředí, které dítě podněcuje k mluvení a komunikaci (dětská literatura, příběhy, pohádky, prezentace jiných řečí)
-hlasitý mluvený komentář provázející různé aktivity (pojmenovávat předměty, popis konkrétní činnosti, líčení zážitků)

Vzdělávací možnosti se zaměřením na verbální projev

-předčítání, vyprávění, prohlížení obrázkových

knih(vzbudit zájem o text,navnadit k otázkám a přemýšlení o obsahu během předčítání)
-rozhovory v malých skupinkách
-vymýšlení příběhů a událostí – zkoušet je předvádět,nakreslit
-filozofické úvahy s dětmi
-seznamování s cizím jazykem formou hry

ČÍM PODPORÍTE VAŠE DÍTĚ DOMA

-udělejte si čas a povídejte si s ním o jeho zážitcích,pocitech,těžkostech,plánech,nápadech
-vyprávějte mu příběhy,pravidelně mu předčítejte(pohádky na dobrou noc),zpívejte písně,říkejte si rýmováčky,hrajte si s prsty(prstohry),často je chovejte na klíně,dívejte se na sebe,když spolu mluvíte
-nepřerušujte ho,když povídá,nechte ho domluvit
-navštivte s ním knihkupectví nebo knihovnu,nechte je samo si vybrat knihu
-neopravujte je,raději zopakujte celou větu správně(např. Táta přijít – ano,táta přišel)

VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLE

-aktivovat a nadále rozvíjet schopnost k osvojení cizí řeči
-používat mluvený komentář k popsání určité situace – zkusit ji nacvičit jako scénku (např.omluvit se,udělat doznání)
-mít potěšení z vyprávění,z možnosti sdělit vlastní zážitky,naučit se naslouchat druhým
-při rozhovoru dodržovat jednoduchá pravidla,využívat nově získané poznatky
-používat mluvy kreativně a hravě

21

První zkušenost na cestě k psaní je taková, která zanechává hluboký vjem – děti objeví, že určitý „znak“ je specifický.

Písmo nám umožňuje zachytit naše myšlenky a tím je zvěčnit. Tato skutečnost dětí fascinuje – chtějí rozumět „znakům ze světa dospělých“ a moci tak zanechávat vlastní poselství.

Schopnost psát je důležitá součást vývoje dítěte a začíná dlouho před nástupem do školy. Dříve než děti objeví, že písmena jsou opakující se část slov, zaměřují svou pozornost na znaky a symboly(např.dopravní značky,loga firem) a jejich význam.Pochopí,že má psaní a čtení v naší společnosti důležitou funkci:můžeme si dávat zprávy,napsat nákupní lístek,pohlednici,knihy,noviny,návody k použití – a to všechno

chtějí děti umět taky.

K osvojení si čtení a psaní je zapotřebí řada dovedností a schopností:

- seznámit se a naučit se používat pomůcky na malování a psaní
- rozeznávat tvary, velikost, směr
- chápat písmo jako symbol

Důležitou roli při získávání těchto schopností hraje

výdrž, koncentrace, dobrý sluch, zrak a uspokojivý pocit.

Poznají-li děti příkladně určitou sešikmenou plochu (např. v tělocvičně lavice zavěšená jako skluzavka na ribstolu), získají tím takovou zkušenost, která jim může pomoci při učení se psát. Při psaní písmena „A“ si dokáží vybavit „vnitřní obraz“ z předešlé zkušenosti z tělocvičny a asociují si „A“ jako šikmou plochu.

Pokud Vaše dítě projeví zvědavost a zájem o znaky, symboly a písmena, pomáhejte mu v jeho pátrání.

Je důležité dbát na to, aby Vaše dítě získávalo tyto poznatky formou hry a akceptovat tempo, jaké si samo zvolí a bude mu vyhovovat.

22

POZNATKY VYUŽÍVANÉ V MŠ

Potěšení ze čtení

- prohlížení obrázkových knížek a jejich čtení

Způsobilst k vyprávění

- sdělování zážitků, vyjadřování názoru, vymyšlení příběhů

Pochopení textu a obsahu

- příběhy znázornit formou obrázku, opakovat je častěji, zkusit je zahrát jako scénku

Pochopení symbolů

obeznamení se symboly a písmeny formou hry

Uvědomit si skladbu věty

- nahlas vykřikovat hlásky, vytleskávat rytmus, rozpoznat rým, „skákat“ slabiky

ČÍM PODPORÍTE VAŠE DÍTĚ

DOMA

- přichystejte Vašemu dítěti dostačující sortiment pastelek, štětců a papíru

-jeho výtvary rozvěste nebo si uschovejte, pochvalte ho, projeďte mu svoje uznání

- upozorňujte příležitostně své dítě na dopravní značky a různé jiné symboly

-pojmenovávejte písmena správně (např. MAX začíná písmenem „M“ ne „EM“)

- hrajte míčové hry, mikádo, domino, skákejte

panáka, kolotoč, plastelína, kuličky na prádlo, puzzle

VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLE

- motivace ke čtení
- pochopení textu a obsahu
- trénování jemné motoriky – psaní písmen, číslic a znaků
- brát psaní jako smysluplnou činnost
- správné psaní – naučit se s jistotou používat doposud získanou slovní zásobu
- klást důraz na řeč, rozvíjet zájem o hovorovou řeč formou objevování, srovnávání, pochopením významu

23

VZDĚLÁVACÍ OBLAST POHYB A ZDRAVÍ

Děti mají pohyb rády, zlepšují se přitom jejich pohybové schopnosti a dovednosti, posilují svaly a klouby. Pohyb není pouze přínosem pro jejich zdraví, v užším smyslu tvoří také základní kámen pro další získávání specifických zážitků.

Každý den vybízí k aktivitě: stoupat do schodů, skákat přes kaluže, běhat, dovádět, hrát si. Tyto činnosti jsou pro děti každodenním objevováním světa.

V průběhu jejich života se tyto činnosti neustále zdokonalují a zlepšují. Proto jsou stále šikovnější a obratnější.

K využití své pohybové kreativity děti potřebují dostatek volného prostoru. Objevy spojené s pohybem a smysly ovlivňují jejich celkový rozvoj. Čím větší ohled na ně budeme mít, tím trvaleji v nich jejich vědomosti zůstanou zakódovány. Součástí učení jsou vždy vnímání, cítění, myšlení a jednání.

Pohybem se děti naučí ovládat své tělo, vyznají se v různých materiálech a odpovídajícím způsobem je používat, vyzkouší si sociální kontakty a vycházení s ostatními dětmi.

POHYBOVAT SE ZNAMENÁ UČIT SE PRO ŽIVOT

24

POZNATKY VYUŽÍVANÉ V MŠ

- mnohostranná nabídka pohybové aktivity, zapojení všech smyslů
- rozličné pohybové možnosti, které tvoří hlavní program v průběhu dne, a to jak uvnitř, tak venku, např.
honěná, skákání, zručnost, rovnováha, houpání, koulení, klouzání...
- vybudování „krajiny, kde se mohou pohybovat“

za použití rozličných materiálů, v místnosti nebo ve volné přírodě, vyzkoušet různé pohybové aktivity, procvičovat je a dále rozvíjet

ČIM PODPORÍTE VAŠE DÍTĚ DOMA

- využijte během dne příležitostí k pohybu: vyjděte schody, projděte si trasu k pekaři nebo ke školce
- umožněte svému dítěti denně pobyt na čerstvém vzduchu, venku, na zahradě, na dětském hřišti, v parku, na procházce, na koupališti, ve větrolamu, na poli nebo v lese
- jezděte na koloběžce, trojkolce, na kole - „kolečka“ jsou ideální prostředky
- pohyb v místnosti, např. skákací míč, matrace, závěsné lehátko, trampolína, lano ke šplhání, židle, velké krabice, příkrývky atd. přímo vybízí k pohybu

VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLE

- rozvíjení radosti a potěšení z pohybu a hry
- prosazování a uskutečňování individuálních pohybových aktivit
- nacvičování sociálního způsobu chování během pohybových aktivit
- posilování tělesné zdatnosti
- využití rozličných forem pohybové aktivity v průběhu dne i při sportování
- osvojení schopnosti vyjádřit se pohybem
- zlepšení koordinace
- zodpovědný přístup k vlastnímu zdraví

25

VZDĚLÁVACÍ OBLAST ESTETIKA A VZHLED

Kreativita znamená mimo jiné také odklonění od navyklých způsobů myšlení a jednání a hledání nových řešení. Tato schopnost je velmi cenná v běžném životě, ve škole nebo později v povolání, zejména při řešení různých problémových situací.

JAKÝM ZPŮSOBEM LZE KREATIVITU PODPOROVAT?

Vypozorovat kreativní momenty

Každé dítě je kreativní svým vlastním způsobem. Pokuste se i v tom Vašem objevit kreativní vlohy.

Nabídka příležitosti

Když děti dostanou vhodné podněty a budou mít k dispozici dostatečný výběr materiálu, podlehnou vrozené zvědavosti a začnou zkoušet, experimentovat, sestavovat, skládat a objevovat novinky. K tomu postačují často různé krabice, lepidlo, dózy, které děti přemění např. na hudební nástroj.

DĚTI JSOU ARCHITEKTI BUDOUCNOSTI

Poskytnout volnost a svobodu

„Když se les kácí, lítají třísky“ - a to v doslovném smyslu. Aby děti byly schopny něco vyrobit, vytvořit, potřebují čas a někdy „svůj nepořádek“, ve kterém se vyznají jenom ony samy.

Prostě být zde

Rodiče mají často tendenci dětem při jejich tvoření pomáhat. Je důležité poskytnout mu jen tolik pomoci, kolik je nutné a kolik ono samo vyžaduje a také držet se zpátky se svým míněním a kritikou, co je „hezké“ a co je „správné“. Jen tak dítě může jít svojí vlastní cestou.

Vyvarovat se kritiky

Příliš kritickým hodnocením ztrácí děti cit pro hodnocení sebe sama a svého činnosti a tím také radost z další tvorby.

Uznání a pochvala

Děti jsou na své výrobky hrdé a rády se jimi chlubí a každému je ukazují. Tím, že opatrně obejdete jeho staveniště, pověsíte na stěnu obrázek od něho, že si uschováte jeho výtvořky, mu dáte najevo, že jsou pro Vás hodnotné a máte z nich radost.

Poznání umění

Styk s umělci a uměním může zostrit jeho smysly, fantazii a inspiraci pro vytvoření vlastních děl.

26

POZNATKY VYUŽÍVANÉ V MŠ

- výtvarná činnost (kreslení, malování práce s hlinou, dřevem, pískem, papírem, látkou, vlnou, přírodními materiály)
- činnost muzikálně-rytmická (zpěv, hudební nástroje, experimentování s tóny)
- tanec, kreativní pohyb
- scénky, divadlo (kulisy, kostými, stínohry, loutky, hraní vymyšlených příběhů)
- kreativní zacházení s mluvou (hledání rýmů, vyprávění)
- střetnutí s umělci a výtvarnými díly, kulturními předměty vlastní nebo cizí kultury

ČÍM PODPOŘÍTE VAŠE DÍTĚ DOMA

- vytvořením místa,kde může dát dítě své kreativitě volný průchod (vhodná podložka pro práci na stole nebo na zemi,pracovní stůl,místnost pro pohybovou aktivitu,prostor,kde má dovoleno křičet a umazat se)
- přípravě různých druhů materiálu (staré krabice,role,látky,šňůry,katalogy,lepidlo,lepící pásky,barvy,pastelky,nůžky,štetce,plastelína, stavební materiál,kamínky,kaštiny ...)
- pochválit jeho kreativní nápady,postupy a produkty (např.slovní kreace nebo nové varianty kotrmelce)
- navštěvovat divadelní představení

VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLE

- při vytváření díla postupovat kreativně a samostatně
- získávání jednoduché zručnosti a šikovnosti
- používání různých druhů nástrojů a materiálu
- propojení kreativity a pohybu
- zpívání,muzicírování,v hudbě rozpoznat určitý tón nebo hudební instrument,pohyb k hudbě, kreativní přístup k hudbě
- kreativní přístup k mluvě (hra se slovy,hláskami,tvorba rýmů,vymyšlení jmen,názevů,příběhů)

27

VZDĚLÁVACÍ OBLAST PŘÍRODA A TECHNIKA

„Proč letí letadlo?Proč je duha a proč se tě vlastně tolik vyptávám?“ chce vědět pětiletá Nina od své matky.

Děti jsou od přírody zvědavé a dobří pozorovatelé a chtěly by všechno vědět a všemu rozumět.Jsou to zkrátka rození průzkumníci a badatelé.

Pozorováním a zkoušením se děti seznamují se zákonitostmi okolního světa.Staví hypotézy,objevují sounáležitosti a plánují nové objevy.V případech,kdy si různé jevy nedokáží samy adekvátně vysvětlit,obrací se o vysvětlení na nás dospělé a svými otázkami nás často vyvádějí z míry.

Pro děti je důležité dostat odpověď,ještě je ale důležitější,když se jí mohou samy dopátrat.Pokud se jim podaří vyřešit svůj problém,uchovají si toto nadlouho v paměti – duch výzkumníka je tím probuzen.

Střetem s okolním světem a pozorováním procesů v přírodě nezíská dítě jenom první zážitky a vědomosti o přírodě,rozvíjí se

tím rovněž jeho ekologické cítění a pocit odpovědnosti k životnímu prostředí. Dítě pochopí, že příroda a životní prostředí jsou velmi cenné a hodnotné a zaslouží si ochraňovat, a že i ono k tomu může přispět svým dílem.

Pochopením toho, na jakých principech fungují různé jednoduché technické přístroje, se zintenzivní zájem dítěte o techniku a to mu může ulehčit orientaci ve světě přečpaném elektronikou a technikou.

DĚTI ZKOUMAJÍ OKOLNÍ SVĚT

28

POZNATKY VYUŽÍVANÉ V MŠ

- přesné pozorování a vnímání (svět zvířat, rostlin, počasí, slunce a měsíc, fungování přístrojů ...)
- první nahlédnutí do zákonů biologie, chemie, fyzikální vlastnosti a zákony (experimenty -vzduch, voda, světlo a stín, barvy, zvuky, magnety)
- komunikační schopnosti, např. klást otázky, rozumět odborným názvům, schopnost popsat události, formulovat poznatky)
- zodpovědný přístup k přírodě a životnímu prostředí
- seznámení s funkcí a využitím technických přístrojů, popř. vědět, čím jsou nebezpečné

ČÍM PODPOŘÍTE SVÉ DÍTĚ DOMA

- pobývejte se svým dítětem v přírodě- každé roční období a počasí Vám nabízí jiné zážitky
- pozorujte společně – co se změnilo, co to slyšíme, cítíme, vidíme?
- podporujte je v jeho pátrání a vyptávání, např. jak se jmenuje ta kytka, proč po dešti vylézají žížaly na povrch
- sledujte události v přírodě, ochraňujte životní prostředí, zasad'te společně záhonek, pozorujte tání ledu, mrznutí vody
- berte si s sebou do přírody pomůcky jako lupu, prázdné nádobky, tašku, plechovky

VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLE

- kreativní chování při objevování, zkoumání, experimentování a konstruování, radost z činnosti
- pochopení přírodních jevů, schopnost je interpretovat

-rozvíjení zodpovědného přístupu a chování vůči přírodě a životnímu prostředí
-schopnost verbalizovat zážitky a objevy z přírody
-seznámení s různými materiály a nářadím, získání základního úsudku v oborech stavitelství, bydlení a výroba produktů

29

2 dozadu – 3 dopředu. Aby byly děti schopny pochopit a vyřešit matematické úkoly, jako sčítání a odčítání, potřebují konkrétní zkušenosti.

DĚTI SE UČÍ MATEMATICE

Během dne jsou děti často konfrontovány s množstvím matematických otázek a situací:

„Jak se máme spravedlivě rozdělit?“ , „Kdo postavil nejvyšší věž?“ , „Ještě se 5krát vyspím a budu mít narozeniny.“ , „Za hodinu půjdu domů.“

V podobných situacích děti hledají pravidelnost, pořádek a souvislosti a objevují matematické zákonitosti.

Matematické myšlení dětem pomáhá při utváření představ o světě, který ho obklopuje a pomáhá mu ho pochopit:

hodiny ukazují, za jak dlouho uplyne jedna hodina, dá se spočítat, jestli mají všichni stejný počet skleněnek.

Děti se učí matematice získáváním konkrétních zkušeností, pozorováním a otázkami, se kterými se setkávají na své každodenní životní pouti.

Z těchto konkrétních zkušeností se rozvíjí jejich schopnost rozeznávat abstraktní, jako čísla a geometrické tvary.

POCHOPIT čísla a množství:

4 x objevit šneččí ulitu

4 x ji zvednout

4 x podržet ulitu v ruce

V mateřské škole se v průběhu dne a při hraní často vyskytují situace spojené s matematikou. Učitelky dětem cíleně vybírají vzdělávací matematické náměty a jsou jim nápomocny při jejich řešení.

V rodině jsou děti určitými situacemi přímo vybízeny k vážení, měření, porovnávání, třídění a počítání.

Udělejte si čas, abyste se mohli zúčastnit matematických pátrání Vašeho dítěte, zodpověděli jeho otázky, byli mu pomocí a oporou. Možná že je Vaše dítě právě teď zaměstnáno otázkou, jestli má stonožka skutečně sto nožiček a jestli dvě 5ti eurové bankovky mají stejnou hodnotu, jako jedna 10ti eurová bankovka.

POZNATKY VYUŽÍVANÉ V MŠ

- množství**: hry, při kterých mohou děti něco přesypávat, přelévat, něčím se prohrabovat, odměřovat, vážit, hra na obchod
- prostor a tvary**: vytvoření „krajiny“, kde se mohou pohybovat (za použití rozličného materiálu na stavění), konstruktivní hry, nakreslit plánek cesty k pokladu
- čas**: odměřování času přesýpacími hodinami, nakreslit piktogramy určující aktivity během dne
- předloha a pořadí**: nalézat v přírodě, navlékat řetezy, vytvářet vzory
- třídit a klasifikovat**: skříňka se zásuvkami na třídění, úkoly zaměřené na úklid a správné zařazování (např. všechna zvířata patří do stejné ohrady)
- počítání a číslice**: čísla „skákat“ (panáka), vnímat číslice, měřit skládacím metrem, pásmem

ČÍM PODPOŘÍTE VAŠE DÍTĚ
DOMA

- dovolte mu pomáhat v kuchyni (odvažovat, počítat vejce), pracovat s nářadím (vodní váha, metr)
- jezděte na koloběžce, kole, šplhání, houpání
- zadávejte mu jednoduché úkoly, při kterých má najít konkrétní předmět: „Lepidlo je v druhé zásuvce odspodu“ ...
- stavebnice, pokládání kolejí
- společně odměřte určitý časový úsek, sledujte kalendář
- dohleďte, aby si uklidilo hračky nebo špinavý talíř
- založte si sbírku (herbář, obrázky zvířat ...)
- hrajte hry s kostkou, počítejte talíře nebo jiné předměty, svíčky na narozeninovém dortu ...
- upozorňujte Vaše dítě na čísla a číslice, např. číslo domu, číslice na narozeninové pohlednici, číslo na cenovce, odpočítávejte odzadu

VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLE

- seznámení s praktickým využitím matematiky
- chápaní jevů z okolního světa
- pochopit souvislosti, stavět na zásadách a pravidlech
- analyzovat problémy, kritické myšlení
- posilování tvořivých schopností v činnosti

herní, výzkumné a konstruktivní
 -proniknout do problematiky okolního světa v
 souvislosti s čísly, velikostí, matematickými
 úvahami
 -rozvíjení logického myšlení a chování v
 problémových situacích

31

OTÁZKY PRO MATEŘSKOU ŠKOLU

Mateřská školka, kterou Vaše dítě navštěvuje, je pro Vás prvním zdrojem informací a místem, které můžete oslovit. Vedoucí třídy a vedoucí mateřské školy přijmou rády vaše připomínky.

V případě dalších dotazů máte možnost obrátit se na inspektorku příslušející vašemu okresu :

Okres	Adresa	Telefon
AMSTETTEN	3300 Amstetten, Preinsbacherstrasse 11	07472/9025DW10530
BADEN	2500 Baden, Schwartzstrasse 50	02252/9025DW11610
STADTGEMEINDE TRAIISKIRCHEN	2460 Bruck/Leitha, Fischamender Strasse 10	02162/9025DW11207
BRUCK/LEITHA	2460 Bruck/Leitha, Fischamender Strasse 10	02162/9025DW11207
GÄNSERNDORF	2230 Gänserndorf, Schönkirchner Strasse 1	02282/9025DW10226
GMÜND	3910 Zwettl, Am Statzenberg 1	02822/9025DW11438
HOLLABRUNN	3580 Horn, Frauernhofner Strasse 2	02982/9025DW11317
HORN	3580 Horn, Frauenhofner Strasse 2	02982/9025DW11317
KORNEUBURG	2100 Korneuburg, Bankmannring 5	02262/9025DW11217
KREMS-LAND, KREMS-STADT	3500 Krems, Drinkweldergasse 15	02732/9025DW11381
LILIENFELD	3270 Scheibbs, Rathausplatz 5	07482/9025DW11246
MELK	3390 Melk, Abt Karl-Strasse 23	02752/9025DW11405
MISTELBACH	2130 Mistelbach, Hauptplatz 4/5	02572/9025DW11245
MÖDLING	2340 Mödling, Bahnstrasse 2	02236/9025DW11495
NEUNKIRCHEN	2620 Neunkirchen, Peischinger Strasse 17	02635/9025DW10310
SCHEIBBS	3270 Scheibbs, Rathausplatz 5	07482/9025DW11246
ST. PÖLTEN – LAND	3109 St. Pölten, Am Bischofteich 1	02742/9025DW37840
ST. PÖLTEN – STADT	3500 Krems, Drinkweldergasse 15	02732/9025DW11381
TULLN	3430 Tulln, Hauptplatz 33	02292/9025DW11299
WAIDHOFEN/YBBS	3270 Scheibbs, Rathausplatz 5	07482/9025DW11246
WAIDHOFEN/THAYA	3910 Zwettl, Am Statzenberg 1	02822/9025DW11438
WR. NEUSTADT-STADT	2700 Wr. Neustadt, Ungargasse 33	02622/9025DW11307
WR. NEUSTADT-LAND	2700 Wr. Neustadt, Ungargasse 33	02622/9025DW11307
WIEN-UMGEBUNG	3400 Klosterneuburg, Leopoldstrasse 21	02243/9025DW10309
ZWETTL	3910 Zwettl, Am Statzenberg 1	02822/9025DW11438

Amt der. NÖ Landesregierung, Abteilung Kindergärten, Wiener Strasse 54, Stiege B, Tor zum Landhaus, 3109 St. Pölten,

Telefon: 02742/9005-13237,

fax: 02742/9005-13595,

E-mail: post.k5@noel.gv.at <http://www.noel.gv.at/Kindergaerten>

32

OTÁZKY PRO ZÁKLADNÍ ŠKOLU

V případě dotazů týkajících se nástupu Vašeho dítěte do základní školy se můžete obrátit na ředitelství příslušné školy.

Případné další informace vám poskytnou školní inspektorky či inspektori příslušného okresu:

Okres	Adresa	Telefon
AMSTETTEN I	3300 Amstetten,Preinsbacherstrasse 11	07472/9025 DW 21841,21840,21842
AMSTETTEN II	3300 Amstetten,Preinsbacherstrasse 11	07472/9025 DW 21841,21840,21842
BADEN	2500 Baden,Schwartzstrasse 50	50 02252/9025 DW 22 842,22 843,22 844
BRUCK/LEITHA	2460 Bruck/Leitha,Fischamender Strasse 10	02162/9025 DW 23 841,23 842
GÄNSERNDORF	2230 Gänserndorf,Schönkirchner Strasse 1	02282/46 40 DW 11
GMÜND	3950 Gmünd,Schremser Strasse 8	02852/9025 DW 25 841,25 842
HOLLABRUNN	2020 Hollabrunn,Mühlgasse 24	02952/9025 DW 27841
HORN	3580 Horn,Frauenhofner Strasse 2	02982/9025 DW 28 841,28 842
KORNEUBURG	2100 Korneuburg,Bankmannring 5	02262/9025 DW 29 841,29 842
KREMS-LAND	3500 Krems/Donau,Drinkweldergasse 15	02732/76681 DW 30 842,02732/76681 DW 30843
KREMS-STADT	3500 Krems/Donau,Drinkweldergasse 15	02732/9025 DW 30851,08132/76681 DW 841
LILIENFELD	3180 Lilienfeld,Am Anger 2	02762/9025 DW 31 841,31 842
MELK	3390 Melk,Abt Karl-Strasse 23	02752/9025 DW 32 842,32 843
MISTELBACH	2130 Mistelbach,Hauptplatz 4/5	02572/9025 DW 33 841,33 842
MÖDLING	2340 Mödling,Bahnstrasse 2	02236/9025 DW 34 842,34 843
NEUNKIRCHEN	2620 Neunkirchen,Peischinger Strasse 17	02635/9025 DW 35 842,35 843,35 844,35 845
SCHEIBBS	3270 Scheibbs,Rathausplatz 5	07482/9025 DW 38 841,38 842
ST.PÖLTEN-LAND	3109 St.Pölten,Am Bischofteich 1	02742/9005 DW 18 851,18 852,18 853
ST.PÖLTEN-STADT	3109 St.Pölten,Rossmarkt 6	02742/333 DW 26 71,26 72
TULLN	3430 Tulln,Hauptplatz 33	02272/9025 DW 39 841,39 842
WAIDHOFEN/THAYA	3830 Waidhofen/Thaya,Aignerstrasse 1	02842/9025 DW 40 841,40 842
WAIDHOFEN/YBBS	3340 Waidhofen/Ybbs,Unterer Stadtplatz 22	07442/511 DW 207
WIENER NEUSTADT-LAND	2700 Wr.Neustadt,Ungargasse 33	02622/9025 DW 41 841,41 842
WIENER NEUSTADT-STADT	2700 Wr.Neustadt,Burgplatz 1	0676/88 373 DW 23 52,23 53
WIEN-UMGEBUNG	3400 Klosterneuburg,Leopoldstrasse 21	21 02243/9025 DW 26 841,26 842
ZWETTL	3910 Zwettl,Am Statzenberg 1	02822/9025 DW 42 841,42 842

Landesschulrat für Niederösterreich,Rennbahnstrasse 29,3109 St.Pölten

Telefon: 02742/280-0

Fax:02742/280-1111

E-mail:office@lsr-noe.gv.at

http://www.lsr-noe.gv.at

33

POUŽITÁ LITERATURA:

Bildungsplan für Kindergärten in Niederösterreich

www.noe.gv.at/Kindergarten

Lehrplan der Volksschule

BGBI.Nr.134/1963 v současnosti platném znění

<http://www.bmukk.gv.at/schulen>, Rubrik: Unterricht und Schulen, Lernpläne

Bildungsstandards

www.bifie.at/bildungsstandards

NÖ Kindergartengesetz 2006

LGBl.5060 v současnosti platném znění

www.noe.gv.at/Bildung/Kindergaerten-Schulen/Kindergaerten Rubrik:Kindergartenrecht in NÖ

Bundesgesetz über die Schulpflicht

(Schulpflichtgesetz 1985), BGBI.Nr.76/1985 v současnosti platném znění

Bründel, Heidrun (2005).Wie werden Kinder schulfähig.Was der Kindergarten leisten muss.Freiburg:Herder

Fachstelle für Suchtvorbeugung, Koordination und Beratung (2008). Acht Sachen die Erziehung stark machen. St. Pölten

Fthenakis, Wassilios E., Schmitt, Anette, Eitel, Andreas, Gerlach, Franz & Daut, Marike (2009). Natur-Wissen schaffen. Band 2-6. Troisdorf: Bildungsverlag EINS.

Griebel, Wilfried & Niesel, Renate (2004). Transitionen. Fähigkeiten von Kindern in Tageseinrichtungen fördern, Veränderungen erfolgreich zu bewältigen. Weinheim: Beltz.

Hartmann, Waltraut, Hajszan, Michaela, Pfohl-Chalaupek, Martina, Stoll, Martina & Hartel, Birgit (2009). Sprache, Kommunikation und Literacy im Kindergarten. Wien: hpt Verlag.

Hoensch, Nancy (2004). Mathe-Kings. Junge Kinder fassen Mathematik an. Berlin: Verlag das netz.

Hüther, Gerald, Interview in, Kahl, Reinhard (2007). "Kinder!" Dokumentarfilm. Archiv der Zukunft.

Krenz, Armin (2005). Was Kinder Brauchen. Aktive Entwicklungsbegleitung im Kindergarten. (5. Auflage). Weinheim: Beltz.

Wustmann, Corina (2004). Resilienz. Widerstandsfähigkeit von Kindern in Tageseinrichtungen fördern. Weinheim: Beltz.

Zimmer, Renate (2004). Handbuch der Bewegungserziehung (13. Auflage). Freiburg: Herder.

34

DOPORUČENÁ LITERATURA PRO RODIČE:

Sprich mit mir und hör mir zu! 12 podnětů, jak pomoci dětem naučit se mluvit. Brožura pro rodiče. Projektstelle für Zuwanderung und Integration, Dornbirn (2009)
Download: www.okay-line.at

Průvodce pro rodiče v několika jazycích:
Treffpunkt Schule. Toto DVD informuje o podstatných znacích rakouského školního systému
Download: www.daz.schule.at, Bestellung: office@amedia.co.at

Informace o všech vývojových fázích Vašeho dítěte. Elternbriefe, typy pro rodiče na CD-Rom.
Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend
Bestellung: www.bmwfj.gv.at/publikationen, www.eltern-bildung.at

Obrázková knížka pro děti na téma Začátek školního roku.
Jörg, Sabine (1993). Der Ernst des Lebens. Thienemann Verlag
ISBN-10: 3522431553

Vydavatel:

Nakladatel a vlastník sdělovacích médií: Land Niederösterreich v zastoupení Amt der NÖ Landesregierung, Abteilung Kindergärten, Wienerstrasse 54, Tor zum Landhaus, 3109 St. Pölten; odborný dohled: Dr. Renate Steger, Mag. Ingrid Heihs, odborné zpracování: Amt der NÖ Landesregierung, Abteilung Kindergärten: Eva Stundner a spolupracovnice Mag. Christa Kirchner, Erna Kowarsch, Elisabeth Luhn, Christa Schrammel, Dr. Renate Steger, Gerda Timal, Landesschulrat für Niederösterreich: VD Dipl. Päd. Birgit Dosso, Mag. Ingrid Heihs; Fotodokumentace: NÖ Landeskinderkärten, NÖ Volksschulen, Lois Lammerhuber, Fotofreundin – Fotolia.com, oriori-Fotolia.com, zest-marina-Fotolia; Kresby: NÖ Volksschulen; Grafik: Helmut Kindlinger; tisk: Gradwohl Ges.m.b.H.

POZNÁMKY